

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2024

Marking Scheme

Lithuanian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

In reading the marking scheme the following points should be noted:

- In all sections of the examination the answers given on the marking scheme should not be considered as the only possible answers that may be accepted. Alternative expressions, phrases and words which convey a similar meaning to those on the published marking scheme are also acceptable.
- The detail required in any answer is determined by the context and the manner in which the question is asked, and by the number of marks assigned to the answer in the examination paper. Requirements and mark allocations may, therefore, vary from year to year.
- Words, expressions or phrases must be correctly used in context and not contradicted, and where there is evidence of incorrect use or contradiction, the marks may not be awarded.
- As a general rule, if in doubt about the validity of any answer, examiners must consult their advising examiner before awarding marks.

Annotations used in the marking

Not all responses are annotated

Annotation	Meaning
✓	Correct
_____	Language / Grammar error(s)
~~~~~	Unclear
MMS	Modified marking scheme applied
^	Omission
–	Question has not been answered
[...]	Irrelevant material
{ ... }	Answers given in the wrong language

Answers given in the wrong language e.g. answers in Irish/English when Lithuanian is required or answers in Lithuanian when Irish/English is required – **award 50%** of the marks.

Excess material **-1 mark**.

SECTION A Reading Comprehension (100 Marks)

Answer Reading Comprehension 1 and 2

Reading Comprehension 1 / Pirma užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Kodėl pasakotoja išėjo pro duris pasiėmusi tik raktus? (1 dalis)

5 marks

Any one of:

- Rytą suveikė priešgaisrinės sirenos
- Dėl neišjungto skrudintuvo ėmė kaukti sirenos
- Dėl gaisro
- Dėl gaisro pavojaus
- Išgirdo kauksmą

(b) Kokia kalba kalbėjo vaikinai po palme? (1 dalis)

4 marks

- Gestų kalba
- Gestų komanda

0 marks

(c) Kokių profesijų žmonės gyveno pasakotojos namuose? Parašykite dvi profesijas. (2 dalis)

4 marks

Any two of:

- Pilotas
- Gestų kalbos mokytojas
- Jogos mokytoja
- Mechanikas

(d) Kuo unikalus kakadu Džerio balsas? Parašykite dvi detales. (2 dalis)

4 marks

Any two of:

- (Jo balso) nebegalėsi negirdėti
- Labai garsus / klykiantis / rėkiantis / skardus
- Jis prasimuša pro dirbtuvių užėjimą, vaikų triukšmą žaidimų aikštelėje, pro pravažiuojančius automobilius, pro devintojo dešimtmečio muziką, trinksinčių iš ausinių

(e) Kokie, anot pasakotojos, buvo angliški žodžiai? Parašykite dvi detales. (3 dalis)

4 marks

Any two of:

- Naujumu kvepiantys / nauji
- Pakibę ant liežuvio galo
- Švelnūs kaip šuns kailis / švelnūs
- Švitriniai popieriai nudilginantys pirštus / švitriniai

(f) Ko tada nežinojo pasakotoja? Parašykite **vieną** detalę. **(3 dalis)**

5 marks

Any one of:

- Kad iš pradžių nežinai svetimos kalbos žodžių.
- Paskui juos įsimeni, bet vis pamiršti.
- Tada pamiršti žodžius gimtąja kalba.
- Tada dalis tavęs pradeda gyventi tik vienoje kalboje.
- Kad reikės išmokti daug naujų žodžių / begalę naujų žodžių.

(g) Apie ką pasakotoja kalba kaip apie žmogaus kūną? **(4 dalis)**

5 marks

Any one of:

- Sidnėjų
- Miestą
- Rajoną
- Savo rajoną Pirmontą
- Savo gatvę

(h) Raskite ir nurašykite **vieną** būtojo dažninio laiko veiksmažodį. **(4 dalis)**

5 marks

Any one of:

• Dingdavo	• Lesdavo
• Įkaidavo	• Pranešdavo
• Būdavo	• Klykaudavo
• Aplankydavo	• Gaudavo
• Tūpdavo	• Miegodavome
• Veldavosi	

(i) Ko norėdavo į terasą atskridusios kakadu? **(4 dalis)**

4 marks

Any one of:

• Valgyti	• Lesti
• Maisto	• Pranešti atvykusios
• Lesalo	• Norėjo pažadinti

Answer question **(j)** in **English**.

(j) Moving to a new country can be exiting and challenging. Discuss. Refer to the text in support of your answer. (Answer in English, **two points**, about **50 words** in total.)

(2 × 5 marks)

Candidates **must** *discuss* any of following details and provide their own point of view.

If no point of view provided award **3 marks**.

No reference to the text – minus 1 Mark

Any two of:

- Moving to a new city can be exciting because you meet many new and interesting people. The narrator meets her new neighbours in Sydney.
- Or learn a language that you thought you knew much better or differently. The narrator could speak English but she was having trouble with the Australian accent and a different way of speaking English in Australia.
- You get to experience a new way of life, e.g. the narrator gets to live in a bay area, experiences a new climate, different fauna, e.g. the parrots.
- It can also be challenging for almost all the reasons enumerated above. You don't know anyone, so you have to make new friends, meet new people, which is a lot of effort and not everyone likes doing that.
- The language barrier. Even if you can speak the language, you are still a non-native speaker and might struggle with the accent, specific vocabulary and a different way of seeing the world that is also inscribed in a language.
- Dealing with climate you are not used to, e.g. it is very hot in Australia and it can be difficult.
- Sleepless, vibrant city seems alive and that excites newcomers.

Etc.

Reading Comprehension 2 / Antra užduotis

Atsakykite į klausimus nuo (a) iki (i) lietuviškai.

(a) Kokie mobilaus darbo su jaunimu tikslai? Parašykite **du** tikslus. **(1 dalis)**

4 marks

Any two of:

- Važiuoti pas paauglius
- Pritraukti aktyvius jaunus žmones
- Užimti
- Kelti pasitikėjimą savimi
- Padėti tiems, kuriems labiausiai to reikia
- Tarpininkauti tarp jaunų žmonių / visuomenės

(b) Kodėl darbo su jaunimu iniciatyva vyksta Musninkuose ir Gelvonuose? **(1 dalis)** **5 marks**

- Nes juose jaunimas neturi galimybės dalyvauti sporto, teatro, kultūros, muzikos, dailės veiklose.
- Nes juose jaunimas neturi galimybės dalyvauti veiklose.

(c) Raskite ir nurašykite žodį, kuris reiškia jaunuolį, kuris jau ne vaikas, bet dar nesuaugęs.

(2 dalis) 5 marks

- Paauglys

(d) Ko siekia jaunimo centro darbuotojai ir savanoriai? Parašykite **dvi** detales. **(2 dalis)**

Any two of:

4 marks

- Dialogo su paaugliais
- Siekia su jais kalbėtis / juos išgirsti
- Bendrauti
- Pritraukti paauglius į jaunimo centrą
- Suteikti jaunuoliams ką nors naujo
- Juos edukuoti
- Kelti jų savivertę
- Įgyti jų pasitikėjimą
- Kažką naudingo parodyti
- Nukreipti juos tinkama linkme
- Suteikti saugią aplinką
- Išgirsti ko jie nori

(e) Kokias veiklas siūlo mobilus jaunimo centras? Parašykite **dvi** veiklas. **(2 dalis)**

6 marks

Any two of:

- Maisto gamyba
- Kino vakarai
- Šokiai

(f) Į mobilų darbą su jaunimu vyksta tik lietuviai savanoriai. **(3 dalis)**

4 marks

- Neteisingai

(g) Ko jaunuoliai gali tikėtis ateidami į mobilų jaunimo centrą? **(3 dalis)**

4 marks

- Tiesiog pabūti
- Pailsėti nuo mokslų, kitų atsakomybių
- Sulaukti pagalbos
- Išspręsti sunkumus, renkantis profesinį kelią, karjerą

(h) Su kokiais miesto bendruomenės nariais bendrauja jaunimo centro darbuotojai? Parašykite **du** bendruomenės narius. **(3 dalis)**

4 marks

Any two of:

- Jaunimas
- Paaugliai
- Visa bendruomenė
- Maži vaikai
- Suaugę žmonės
- Miestelio administracija

(i) Kiek kainuoja dalyvavimas mobilaus jaunimo centro veikloje? **(3 dalis)**

4 marks

Any one of:

- Nemokamas
- Nieko nekainuoja
- Jaunuoliai dalyvauja nemokamai
- 0 €

Answer questions **(j)** and **(k)** in **English**.

- (j)** Mobile youth centres offer a range of activities, but some suggestions also come from the youngsters themselves. Why is this important? Discuss. Refer to the text in support of your answer. **5 marks**

Candidates **must** *discuss* any of following details and provide their own point of view.

If no point of view provided award **3 marks**.

No reference to the text – minus 1 Mark

- The youth centre aims to motivate young adults, teenagers to do something with their lives, to keep them busy, to give them more confidence in themselves, therefore, it is important that they figure out what they want, what they are good at, what interests them. It gives them confidence, encourages them to voice their opinion.

Etc.

- (k)** Mobile youth centres are vital to some people. Why? Discuss. Refer to the text in support of your answer. **5 marks**

Candidates **must** *discuss* any of following details and provide their own point of view.

If no point of view provided award **3 marks**.

No reference to the text – minus 1 Mark

- They keep them busy, offer activities. They offer a safe space where they can relax. They help youth learn essential life skills and make decisions about their future careers.

Etc.

SECTION B: Written Production (80 Marks)

Mark content and language / expression separately

- Award content marks first. No marks are awarded for irrelevant information / content.
- Use square brackets to bracket off irrelevant material [...]; exclude when judging language mark.
- Answers which are completely irrelevant or contain no rewardable material for content will be awarded no marks for language.
- When marking language take a global view of the language use to locate the candidate's work in the most appropriate category.

MARKING GRID

Content and Communication	Q. 3 and 4 15 marks	Q. 5 10 marks
TOP • Very good or excellent achievement of the task/s • High level of textual coherence • Clear argumentation • Full completion of communicative task • Little or no irrelevant material • Few mistakes in register	11 – 15	8 – 10
MIDDLE • Adequate achievement of the task/s • Reasonable level of textual coherence • Reasonably clear argumentation • Almost full completion of communicative task • Some irrelevant material • Not too many mistakes in register	6 – 10	4 – 7
BOTTOM • Barely adequate or inadequate achievement of the task/s • Lack of textual coherence • Argumentation not always clear or unclear • Communicative task barely fulfilled or not fulfilled at all • A lot of irrelevant material • Mistakes in register	0 – 5	0 – 3
Language	Q. 3 and 4 15 marks	Q. 5 10 marks
TOP • Very good range of vocabulary, appropriate words and phrases used • Verb endings, tenses, agreements nearly always correct • Grammar generally correct, cases nearly always correct • Spelling mistakes are rare, good level of accuracy in word formation • Punctuation nearly always correct • Almost all sentences constructed in a clear and logical manner with a clear meaning	11 – 15	8 – 10
MIDDLE • Vocabulary use quite good, generally adequate and appropriate, some phrases used • Verb endings, tenses, agreements correct more often than not • Minor grammar errors, cases generally correct • At least half the words spelt correctly, only occasional word formation mistakes • Good attention to punctuation • Most sentences constructed in a clear and logical manner, the meaning is clear	6 – 10	4 – 7
BOTTOM • Vocabulary very inadequate, possibly with English words and interference from English syntax, direct translation from English can be detected • Most verb endings, tenses, agreements incorrect • Serious grammar errors, cases generally incorrect • Most words misspelt, wrong word formation • Poor attention to punctuation • Majority of sentences constructed in an unclear and illogical manner, the meaning isn't clear	0 – 5	0 – 3

Listening Comprehension Test (100 Marks)

General observations:

1. Accept any formulation which communicates the information sought
2. Accept any case or tense
3. Serious misspelling – **minus 2 Marks**

Section A (21 Marks)

Answer the questions in **Lithuanian**.

- 1. (a)** Kur važiuoja Domas su Kristina? **3 marks**

  - Į Vilnių

(b) Kristina neturi studento pažymėjimo. **3 marks**

  - Neteisingai

(c) Kaip Kristina moka už bilietą? **3 marks**

  - Korteles
- 2. (a)** Parašykite **dvi** detales apie krepšinio rungtynes. **6 marks**

Any two of:

  - Žaidžia Lietuva
  - Lietuva žaidžia su JAV / Amerika
  - Istorinės varžybos
  - Pasaulio čempionatas
  - Lietuva vs JAV / Amerika
  - Lietuvos komanda **1 mark**
  - JAV komanda **1 mark**

(b) Kur Kristina ir Domas stebės krepšinį? **3 marks**

  - Bernardinų sode

(c) Kelintą valandą prasidės rungtynės? **3 marks**

  - Trečią valandą / 3 valandą / 15 valandą

Section B (22 Marks)

Answer the questions in **Lithuanian**.

1. (a) Ko siekė Baltijos kelio dalyviai? **4 marks**

- Laisvės
- Nepriklausomybės
- Taikiai kovoti
- Pasiruošę kovoti
- Pasauliui parodyti savo siekius

(b) Ką virš Baltijos kelio mėtė iš lėktuvo? **3 marks**

- Gėlės

2. (a) Kiek metų buvo Nomedai kai ji stojo į Baltijos kelią? **3 marks**

- 24 / Dvidešimt ketveri
- Dvidešimt ketverių metų

(b) Kokie žmonės atvažiavo į Baltijos kelią? Parašykite **dvi** detales. **4 marks**

Any two of:

- Seni
- Jauni
- Sergantys
- Su negalia

3. (a) Į Baltijos kelią Vytautas atvyko su šeima. **4 marks**

- Neteisingas

(b) Ką Vytautas jautė stovėdamas Baltijos kelyje? Parašykite **vieną** detalę. **4 marks**

Any one of:

- Elektros srovę
- Emocijos spaudė gerklę
- Laisvę
- Galimybę spręsti kaip gyventi

Section C (23 Marks)

Answer the questions in **English**.

1. (a) What month does the festival take place? **3 marks**

- July

(b) What can people do at the bread festival? Give **one** detail. **4 marks**
Any one of:

- To see the path / journey of bread from dough to a table
- To bake their own bread

(c) Name **two** of the bread ingredients. **4 marks**
Any two of:

• (Lithuanian) flour	• Hemp seeds
• Dough	• Linen seeds
• Apples	• Wheat / rye
• Caraway seeds	• Seeds

2. (a) How often does the cherry festival in Žagarė take place? **3 marks**
• Every year / once a year

(b) You can buy a cherry pie at the festival. **3 marks**
• True

(c) The scarecrow (*kaliausė*) is an important part of the cherry festival. Give **two** details about the scarecrow. **6 marks**
Any two of:

- It's a tall handmade doll
- Its purpose – to scare off the birds
- Its purpose – to scare off the birds from cherries
- The town is decorated with scarecrows
- It's the main symbol of the festival
- There will be the scarecrows' swimming competition
- There will be a 12 meter high scarecrow in the town square

Section D (19 Marks)

Answer the questions in **English**.

1. (a) What do coffee beans grown in Africa taste like? Give **two** details. **4 marks**

Any one of:

- Floral / flowers
- Fruit
- Sour

- (b) What request did Eskedar fulfill? **3 marks**

- Let the refugee lady **play the piano**

2. (a) Name **two** requirements for becoming a citizen of Lithuania. **6 marks**

Any two of:

- Pass / Take the Lithuanian language exam
- Pass / Take the Constitution exam
- At least 10 years residency in the country

- (b) How long has Eskedar been living in Lithuania? **3 marks**

- 14 years /
- Fourteen years

- (c) What helps Eskedar to deal with Lithuanian winters? Give **one** detail. **3 marks**

Any one of:

- Warm clothes
- Swimming in a lake
- Cold water
- Swimming in a cold water
- Swimming

1 mark

Section E (15 Marks)

Answer the questions in **English**.

Item 1

1. (a) Aurimas Valujavičius is a **3 marks**
- Rower
- (b) Who came to meet Aurimas Valujavičius in Miami? Give **two** details. **4 marks**
- Family
  - Local Lithuanians / Lithuanians / group of Lithuanians

Item 2

2. (a) Why might you meet a bison in a forest in Dzūkija? **4 marks**
- The bison were released into the forest
  - The bison were rehomed
  - The bison were freed
- (b) What should you do if you see a bison? Give **one** detail. **4 marks**

Any one of:

- Do not scare him off
- Stay / act calm
- Wait for the bison to go

APPENDIX 1

Modified Marking Scheme

A modified marking scheme is applied to the work submitted by candidates who have been granted one or a combination of the following arrangements:

- Use of a recording device on grounds of a learning difficulty
- Use of a recording device on grounds of a physical difficulty
- Use a voice activated word processor
- Use of a word processor on grounds of a learning difficulty only (computer with the spell and grammar check facility enabled / turned off)
- Use of a scribe
- Waiver in relation to spelling and grammar

For Lithuanian Leaving Certificate **Higher Level** this means that errors in spelling and in certain grammatical elements such as incorrect cases and conjugations are not penalised. However, the answers must be comprehensible for full marks.

Examiner will write MMS Applied on the front of the script.

Spelling and incorrect accents: do not underline words that are misspelt, or which have missing or incorrect accents, even when pronunciation is affected.

Grammar: The grammatical elements which are not to be penalised can be judged by imagining that you are hearing the answer as a recording. Only mistakes that would be picked up when listening should be penalised.

APPENDIX 2

CD SCRIPT

Section A

Segment 1

Kristina: Sveikas, Domai! Seniai matytas. Kaip laikaisi?

Domas: O, labas, Kristina. Gera, ačiū. Kur važiuoji?

Kristina: Į Vilnių.

Domas: Tikrai?! Aš irgi.

Kristina: Kaip smagu, keliausime kartu. Turi bilietą?

Domas: Ne. Galvojau nusipirksiu čia, autobusų stotyje.

Kristina: Gera, tai einam. Laba diena, norėčiau dviejų bilietų į Vilnių.

Stoties darbuotoja: Sveiki, ar turite studento pažymėjimus?

Kristina: Taip, prašom.

Stoties darbuotoja: Su studento nuolaida 8 eurai. Mokėsite grynais ar kortele?

Kristina: Kortele prašyčiau.

Domas: O aš grynais, ačiū.

Stoties darbuotoja: Autobusas išvyksta po 15 minučių iš trečios aikštelės. Geros kelionės.

Segment 2

Domas: Kristina, ką veiksi Vilniuje?

Kristina: Važiuoju susitikti su draugais. Žiūrėsime krepšinio rungtynes. Gal norėtum prisijungti?

Domas: O kas žaidžia?

Kristina: Lietuvos komanda su Jungtinių Amerikos Valstijų rinktine. Juk tai istorinės varžybos ir dar pasaulio čempionatas.

Domas: Tikrai? Ir kaip aš nežinojau. O kur galime jas pažiūrėti?

Kristina: Labai gera vieta yra Bernardinų sode. Ten yra tokia lauko kavinė, kurioje visada rodo krepšinį.

Domas: Puiku. Kelintą valandą?

Kristina: Varžybos prasideda trečią valandą. Katedros aikštėje būsime apie pusę trijų, kol nueisime, bus pats laikas.

Domas: Sutarta.

Section B

Segment 1

1989 metų rugpjūčio 23 dieną vyko Baltijos kelias. Apie du milijonai Baltijos šalių gyventojų susikibę rankomis sudarė gyvą žmonių grandinę nuo Vilniaus per Rygą iki Talino. Jie siekė pasauliui parodyti, kad yra pasiruošę taikiai kovoti dėl nepriklausomybės. Štai ką prisimena Baltijos kelio dalyviai.

Aš esu – Edmundas. Man tuomet buvo tik 12 metų. Važiavau kartu su tėvais. Žmonių rankose plevėsavo trispalvės. Labiausiai įsiminė lėktuvas, kuris tiesiai ant žmonių barstė gyvas gėles. Žmonės iškelia rankas, o ant jų krenta gėlės, vaizdas toks, kad ir dabar prisiminus suvirpa širdis.

Segment 2

Mano vardas – Nomedas. Aš į Baltijos kelio grandinę stojau kartu su šeima. Man buvo 24-eri. Nors nebuvo nei interneto, nei mobiliųjų telefonų – apie Baltijos kelią žinojo visi. Atvažiavo ir seni, ir jauni, ir sergantys, ir žmonės su negalia. Stebuklai, kaip ir tikra laimė, mėgsta tylą. Gal todėl Baltijos kelyje niekas aplinkui nerėkavo, nebuvo perdėtos euforijos. Iki dabar atmintyje išliko ta unikali, stebuklinga tyla.

Segment 3

Aš – Vytautas. Žmona ir sūnus liko Vilniuje, o aš su kolegomis autobusu važiauvau tiesiai iš darbo. Atsistoję į žmonių grandinę visi dainavome lietuviškas dainas. Kai susikibome rankomis, atrodė lyg būtų tekėjusi elektros srovė. Visi kvėpavome tuo pačiu laisvės troškimu, todėl emocijos spaudė gerklę. Tą dieną visi pajutome, kad esame laisvi ir patys nuspręsimė, kaip mums gyventi.

Section C

Segment 1

Jūsų visų laukia ypatinga proga – tradicinė duonos kepėjų šventė – „Duona su pluta“!

Kada? Liepos 22 dieną!
Kur? Radviliškių kaimo kepykloje!

Festivalis „Duona su pluta“ tęsia naminės duonos kepimo tradicijas ir sukviečia duonos kepėjus iš visos Lietuvos. Jo metu žmonės iš arti gali pamatyti ne tik duonos kelią nuo tešlos iki stalo, bet ir išsikepti savo duonos kepaliuką. Šventėje duona kepama tik iš Lietuvoje užaugintų grūdų miltų. Ruginės duonos priedai – natūralūs – savame sode išauginti obuoliai, kmynai, kanapių sėklos, linų sėmenys.

Segment 2

O jei mėgstate vyšnias, atvykite į Žagarę, kur kasmet rengiamas vyšnių festivalis. Jau šį penktadienį kviečiame į turgų, kuriame rasite vyšnių pyragų, uogienių, gėrimų ir kitokių vyšnių skanėstų. Visas miestelis pasipuoš kaliausėmis. O ar žinote, kas yra kaliausė? Tai – didelė rankų darbo lėlė, kurios tikslas baidyti paukščius, kad jie nenulestų vyšnių. Ji yra pagrindinis šventės simbolis. Prie upės vyks kaliausių plaukimo rungtynės, o miesto aikštėje stovės įspūdingo dydžio – net dvylikos metrų – kaliausė.

Section D

Segment 1

Vilniuje, Pilies gatvėje, duris atvėrė naujas kavos baras. Kalbinau iš Etiopijos kilusią jo šeimininkę Eskedar.

- Eskedar, kuo ypatinga kava šiame bare?

- Kavos pupelės siunčiuosi iš Afrikos, o skrudinu čia, Lietuvoje. Afrikoje užaugintos kavos pupelės yra kitokios – gėlių, vaisių skonio, turi šiek tiek rūgštelės. Be to, kava yra puikus būdas pradėti pokalbį, parodyti savo kultūrą, svetingumą.

- Kodėl į Jūsų kavos barą ateina tiek daug pabėgėlių iš kitų šalių?

Kažkada ir aš buvau pabėgėlė, o dabar pabėgėliai ateina pas mane. Jie pasakoja, kaip atsidūrė Lietuvoje, kaip dabar atrodo jų gyvenimas. Kartą viena mergina paklausė, ar mano kavos bare gali pagroti pianinu – mat savo šalyje ji skambindavo, o dabar tokios galimybės nebeturi. Ir aš leidau – juk pabėgėlis pabėgėlį supranta.

Segment 2

- Tapote Lietuvos piliete. Kodėl? Juk reikėjo išpildyti nemažai reikalavimų – bent 10 metų gyventi šalyje, išlaikyti lietuvių kalbos ir konstitucijos egzaminus.

- Norėjau turėti teisę balsuoti ir dalyvauti viešame gyvenime. Jau keturiolika metų gyvenu čia ir jaučiuosi šios šalies dalimi.

- Lietuvoje žiemos šaltos ir ilgos. Kaip jas pakeliate?

Kai atvykau gyventi į Lietuvą, man buvo sunku išverti lietuviškas žiemas net ir vilkint šilčiausius drabužius. Bet pernai prisijungiau prie lietuvių, su kuriais visą žiemą kone kasdien maudomės ežere. Šaltas vanduo man – tikras jėgų ir optimizmo šaltinis.

Section E

Item 1

„Kiekvienam savas Atlantas!“ – sako keliautojas Aurimas Valujavičius. Jis per 121 dieną irklinė valtimi perplaukė Atlanto vandenyną ir tapo trečiuoju žmogumi pasaulyje, įveikusių tokią distanciją. Kelionės finišą Aurimas pasiekė Majamyje, kur jį pasitiko ne tik šeima, bet ir gausus būrys vietos lietuvių.

Item 2

Nenustebkite, jei kartais miškuose sutiksite didelį laukinį žvėrį. Šešiolika stumbrų iš Dzūkijos nacionalinio parko stumbryno paleidžiami į laisvę. Prižiūrėtojai tikisi, kad per dvi savaites stumbrai ras kaip išeiti pro atidarytus stumbryno vartus ir pasklis po miškus. Pamatę stumbrą elkitės ramiai: nebaidykite ir negąsdinkite gyvūno, o palaukite kol jis nueis savais keliais.

